

SCHOOLMEESTER JAN DERUELLE ALIAS SANDER DEN OLIEKOEK

Weet u (nog) wie Sander den Oliekoeke was wiens handel en wandel - figuurlijk en letterlijk gesproken - zo pittig en boeiend te boek gesteld werd door de bijlange nog niet (volledig) vergeten Emile Andelhof? De man die zoveel rasechte Gentenaars aan het woord liet komen in zijn sedert lang onvindbaar geworden boek "Galerij van Gentsche Typen" uitgegeven door de "Bond der Oostvlaamsche Folkloristen", Gent, 1942.

Het is niet over dat oud mannetje, dat warempel de 90 haalde, dat we het zullen hebben. U herinnert zich nog wel - of in het geheel niet - dat ventje dat overal waar in Gent gefeest werd, ten tonele verscheen om zijn oliekoeken te koop te stellen. Vooral kon men Sander - onder die naam was de man gekend als slecht geld - op het lijf lopen in de Franse Schouwburg waar hij tussen 2 bedrijven door, met zijn vette en flink gesuikerde lekkernij leurde. Blauwe kiel, hagelwitte voorschoot, zwarte broek en dito schoenen, een ronde stijve pet voorzien van een nog stijvere blinkende klep; aan de linkerarm een grote blikken korf, in de rechterhand een vork met extra lange tanden. En wat zijn paspoort, of liever zijn symbool mocht genoemd worden : een statige witte baard à la Leopold II. Ziedaar het portret van Sander den Oliekoeke wiens evenbeeld in heel de stad van Gent - en daar buiten - onmogelijk te vinden was.

Neen, over dat mannetje gaan we het in deze bladzijde Gentse geschiedenis niet hebben maar wel over een heel andere Sander die om gans verschillende redenen de "bijlap" van "den Oliekoeke" met of zonder zijn goedvinden maar voorzeker met zijn medeweten, gekregen had. Iemand die niet wegens het bestaan van een smakelijk gebak, maar wegens zijn activiteiten, zijn kwaliteiten en zijn manier van doen, niet minder dan de echte Sander de eretitel van Gents type ruimschoots verdient. Jan Deruelle werd te Gent geboren op 27 december 1866, veertig jaar na zijn populaire voorganger. Als ik het goed voorheb gebeurde dat evenement buiten de Brugse Poort, in de schaduw van de Sint Jan-Baptistkerk. Wanneer hij dat stadsgedeelte met zijn plat-Gents sprekende arbeiders verlaten heeft om voor goed zijn intrek te gaan nemen in het land van de Koolkappers kan ik niet zeggen. Wel weet ik dat hij het grootste gedeelte van zijn leven een huis bewoonde palende aan de Salon Napoleon, Coupure.

Hij werd onderwijzer; kreeg weldra een betrekking bij het Stedelijk Onderwijs.

Hoelang hij het werk van doodgewoon schoolmeester verricht heeft is mij ook al niet bekend. Evenmin wanneer hij als tekenleraar aange- steld werd. Hoe dan ook beoefende hij die belangrijke functie geduren- de vele decennia, met name in al de vierdegraadklassen van de 3 beta- lende (lees Franse) zogenaamde lagere hoofdscholen voor jongens : de scholen Onderstraat, Begijnhofplaats (thans Begijnhofdries), Van Monckhovenstraat.

Een imposante, rijzige verschijning was hij, getypeerd door een door- dringende blik, een zeer verzorgde knevel en puntbaard en een bos gol- vende haren. Zijn garderobe was al niet minder verzorgd : een vest, ge- naamd gilet, begiftigd met een zware horlogeketting, een in het oog vallend plat wit halsboord met als sierstuk een brede zwarte strik, een zwarte jas, een breedgerande artiestenhoed.

Zijn tekenlessen die wekelijks door zowat 250 leerlingen gevolgd wer- den waren van drieërlei aard en doelstelling. Nu eens kwam het erop aan wit-zwarte of gekleurde tekeningen naar de natuur (dessins d'après nature, zoals men zei) te maken : plaasteren meetkundige lichamen, bloempotten, kledingstukken, rechtstaande of zittende leerlingen, enz. Uw part stond op de buis als u het waagde met uw potlood te doen wat de pennelickers in 't ministerie, op 't Stadhuis of bij de notaris plachten te doen. Dat was hun pennestok (lees pennehouder) achter hun oorschelp te steken. U mocht zich gegarendeerd aan een opmer- king als deze verwachten : Steekt uw moeder haar straatveger ook ach- ter haar oor ?

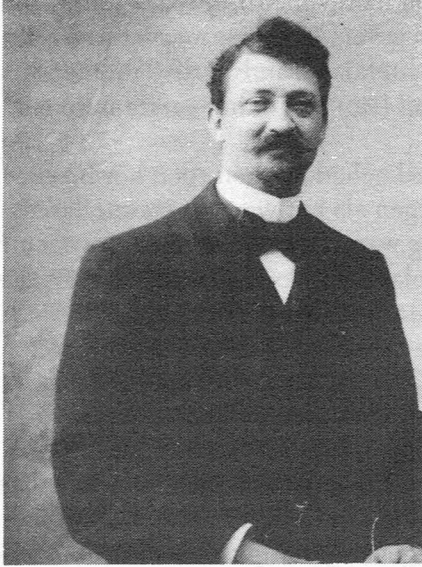
Een volgende maal waren het de meetkundige tekeningen, voor de ge- legenheid "épures" genoemd, die aan de beurt kwamen. Ten slotte waren daar de gewrochten die in de klas niet aan bod konden komen, dus die thuis dienden opgeknapt te worden : ofwel het tekenen (met potlood, krijt of pen) of het schilderen van zg. stillevens : een tafel met vazen, vruchten, een meubel, een vogelkooi, een poes; ofwel het copiëren van gravures e.d. Al die thuis gemaakte werken droegen de schilderachtige naam van "tekeningen naar keus" (dessins au choix). Bezocht u een Franse school ? Of niet ?

Het keuren en waarden van de huiswerken gebeurde met de meeste zorg en plichtsbefef. Ze werden van alle kanten bekeken, gewikt en ge- wogen en met een goed of minder goed gequoteerd. Wanneer in zijn (argus)oog een grafisch product al te goed, dus verdacht, geslaagd was, dan werd de artiest in spe eventjes op de rooster gelegd om uit zijn mond te vernemen door welk mirakel zijn meesterwerk het levenslicht gezien had. Natuurlijk viel onze Rubens met brio door de mand en moest hij ootmoedig bekennen dat zijn vader inderdaad een handje

toegestoken had. Wat Sander van die samenwerkende vennootschap dacht ? “Emiel, dát is nu eens een echt kunstwerk dat ge op papier gezet hebt”. Meteen schreef hij onder het vermeend kunststuk met een sierlijke letter : Voor vader tien op tien. Voor Emiel zero op zero. Jan ging pedagogisch te werk. Waarmee ik zeggen wil dat de best geslaagde werken, zowel van de eerste, de tweede als de derde soort, gedurende een bepaalde tijd een van de wanden van de tekenklas mochten versieren. Vanzelfsprekend waren het de tekeningen naar keus die het meest bekijks hadden. Denk nu maar niet dat die meesterwerkjes na afloop van de tentoonstelling een directe weg vonden naar hun rechtmatige eigenaars. Geen kwestie van. En de lef opbrengen om hun eigendom op te vorderen was iets waaraan gewoonweg niet te denken viel. Een (schrale) troost hadden onze artiesten in de dop wel : ze wisten dat zonder hun (ongevraagde) medewerking van de jaarlijkse exposities maar bitter weinig in huis zou gekomen zijn. Om het met zoveel woorden te zeggen : Het waren de “dessins au choix” die, zonder dat er een haantje over kraaide, zo geruisloos als spoorloos verdwenen. Wie goed overweg kon met potlood, pen, krijt, houtskool, pastel, waterverf, meetlat, passer en graadboog, was zijn vriend en mocht weleens iets mispikkelen. De anderen hadden het beslist moeilijker om in zijn gratie te komen. Tucht had hij in grote mate. Het was dan ook niet aangeraden tegen zijn schenen te lopen, want, was hij een tikje hooghartig - ook jegens zijns gelijken - in bepaalde omstandigheden kon hij zelfs cassant zijn.

Zoals we reeds terloops aanstipten stond ook het tekenen van “épures” op ’s meesters programma. Of het jonge volkje op die weinig sympathieke dingetjes erg verzot was, laten we maar liefst in het midden. Veeleisend als de man was zocht hij met zijn arendsoog in die dingetjes de geringste tekenfout op. Had men verwaarloosd die ongeliefde tekeningen van een reeks inderdaad onmisbare letters te voorzien - iets dat een dagelijkse zonde was - dan stak hij het foute blad zwierig en met verontwaardiging in de hoogte om uit te roepen : “*Wat ge daar gefabriceerd hebt is geen épure. Knoop het in uw oren : Een épure zonder letters is een soep zonder zout; is een vigilante zonder paard; is een oliekoek zonder suiker. Gij domkop !* (lees met de nadruk op de p. Weet u nu waaraan Jan Deruelle de “bijlap” van Sander den Oliekoek te danken had ? Ook de slordig getekende cirkels, driehoeken en veelhoeken zou hij zo nodig met de half vette, half zoete lekkernij vergelijken. Oliekoek. Moet ik er een eed op doen dat Jan zijn bijnaam nooit kwijtraakte ?

Van het 9de studiejaar van de school Van Monckhovenstraat was San-

De heer Jan Deruelle op jeugdige leeftijd

ondernemen van voortgezette studiën nauwelijks aan te vullen waren. Zelfs niet aan het atheneum.

En wat de behandeling van het vak Nederlands aangaat verstond geen als hij de kunst om bij de jongens een waar enthousiasme op te wekken voor het opstel-maken. Geen wonder dat de resultaten van Jans taalonderwijs voor zich zelf spraken.

Herinnerde hij zich dat Streuvels in zijn collegetijd zo dikwijls uitgepikt werd om zijn proza in een "guldenboek" neer te schrijven? Wellicht wel want ook hij riep een "guldenboek" in het leven waarin de beste - niet zelden verluchte - werken van de leerlingen 8ste en 9de geboekt werden. Een duimdik gekartoneerd schrijfboek dat warempel volgeschreven geraakte. Geloof mij vrij dat aan dat schrift heel wat pareltjes toevertrouwd werden. Pareltjes waarvan meer dan een auteur zich later zou ontpoppen als waarachtige schrijvers.

Ik noem slechts de twee die nog in leven zijn : Jan Schepens en zijn jongere broer Norbert, de schilder-schrijver Nojorkam.

Jaren lang is het guldenboek een waardevol document en leermiddel geweest voor Sanders collega's die van de resem modelopstellen dankbaar gebruik maakten om er hun lessen mee te spijzen. Jammer genoeg heeft iemand omstreeks het jaar '60 de euvele moed gehad het boek naar de papierkorf te verwijzen. Ik ben ervan overtuigd dat het Archief en Museum van het Vlaams Cultuurleven (Antwerpen) met dankbaarheid het een plaatsje zou gegund hebben op een van zijn talrijke boekenrekken.

der wat men in die tijd de klasstitularis noemde. Niet alleen in deze klas maar eveneens in het 7de en 8ste was hij belast met het geven van de cursussen Nederlands en "comptabilité". (Zijn we in een Franse school? Of niet?)

Als ik getuig dat zowel het leervak Nederlands als de "branche" "comptabilité" op een gewetensvolle en onberispelijke manier aan de man gebracht werden, overdrijf ik in genen dele.

Wat laatstgenoemde "branche" betreft verzekerde mij meer dan één oud-leerling dat Sanders lessen zo vruchtdragend waren dat hun bagage "boekhouden" bij het on-

In het voorjaar van 1926 besloten een handvol enthousiaste jonge mensen een letterkundig tijdschrift uit te geven. U moest maar durven. En ze dorsten. Onder de titel van "Pan, literair maandschrift" en met Dr. Paul Rogghé als "Redactie-Secretaris" (sic) kwam het eerste nummer in "junie" (resic) 1926 van de pers.

Sander moet een hart van *koekbrood* gehad hebben toen het bleek dat verschillende van zijn oud-leerlingen als het ware de steunpilaren van de beslist gewaagde onderneming waren. Jan Schepens voornoemd. René Ide die weldra de ziel van het blad zou worden. Joris Hamers die zijn weg in de journalistiek zou maken. Maurits de Doncker die naam als dichter zou verwerven. Hubert de Vogelaere die veel te jong overleed. Kortom een degelijk op stapel gezette Pan die op de koop toe rijkelijk geïllustreerd werd met merkwaardige houtsneden uitgevoerd door Ide's schoonvader Jan Frans Cantré. Jammer genoeg verging het de periodiek bar slecht. Na een paar jaar wanhopige strijd om het hoofd boven water te houden dienden de idealisten van hun hartedief afscheid te nemen. Een onverdiende tegenslag die Jan Deruelle ook sterk aangevoeld heeft.

Op de keper beschouwd was onze tekenmeester en taalleraar toch maar een rare vogel. Iets waaraan niemand zou gedacht hebben, daar kwam hij mee voor de dag. Zonder veel omhaal of drukte te maken.

Minister Jules Destrée (1863-1936), die in de lagere school een cursus zedelijke opvoeding wenste ingeschakeld te zien, zorgde dan ook voor het opstellen en verspreiden van de nodige richtlijnen. Deze had men gebundeld in een brochure'tje dat door het onderwijzend personeel weldra ironisch-glimlachend de "catechismus Destrée" genoemd werd. In de praktijk kwam het hierop neer : Iedere week, zonder een dag over te slaan, zou in al de klassen van de school eenzelfde zedenkundig devies, regel, aanbeveling, enz. ontwikkeld worden. "Wij moeten onze ouders eren". "Het alcoholisme is de ergste aller kwalen". "Heb de dieren lief". Het duurde niet lang of Sander had er iets origineels op gevonden. In de zaal die door de leerlingen meermalen daags betreden werd, had hij een groot bord door middel van een paar haken aan een van de wanden bevestigd. Iedere maandag voormiddag, zonder er een over te schrikken, stond hij een half uur voor schooltijd in de zaal, voor *zijn* bord, in vorm om aan de slag te gaan. Jongens verdrongen elkaar om voor meneer Deruelle emmer water, spons, droge vod en het bakje kleurkrijt te gaan halen. Na de nu voorbijgestreefde leus weggeveegd te hebben, toverde hij in een handomdraai, in veelkleurige letters uitgevoerd, het nieuw devies dat een volle week zal moeten meegaan. "Wij moeten de oude mensen behulpzaam zijn". Enz. Enz.

De heer Jan Deruelle en zijn vrouw gekiekt ter gelegenheid van het door de 2 gevierden aangeboden tractatie.

Om uit de gewoonte niet te gaan verzocht hij een van de omstanders de pas geschilderde volzin te lezen en te herlezen. Voldaan over zijn werk beëindigde hij zijn taak met iets in deze zin : "Hebt ge goed begrepen wat ge komt te lezen ? Welnu uw meester zal u daarover meer vertellen dan ik hier zou kunnen doen".

Sander was bovendien een gepatenteerd manusje van alles. Om maar een enkele anecdote in herinnering te brengen : Op school was het de gewoonte één of twee dagen vóór sinterklaasdag een intiem feestje te organiseren waarop aan de kleintjes een mandje (in karton) gevuld met appelsienen, speculaas en ander speelgoed, uitgereikt werd. Daar kwam natuurlijk een Sinterklaas bij te pas. Wie anders dan rijzige Sander zou in de huid van de heilige man kruipen ? Uitgedost met een lange bisschopsmantel, een met goud gestikte mijter en hagelwitte handschoenen, en opgetuigd met een even witte baard en wenkbrauwen, troonde hij zo fier als een pauw op een pracht van een zetel. Echt in de weer met het uitdelen van de geschenken. Vanzelfsprekend was hij mild met het ten beste geven van complimentjes en raadgevingen. Met een droom van een gemaakte stem.

Een voor een defileerden de jongetjes en meisjes voor de heilige Sander, de een al wat banger dan de ander; de een al goedgeloviger dan de ander. Totdat op een bepaald ogenblik een filosoof van een jaar of zes, na de Sint eens terdege gemonsterd en zijn mandje in zijn el gesleept te hebben, ongevraagd, onbeschroomd en met overtuiging zijn mening te kennen gaf. "He ! Sinterklaas heeft de schoenen aan van de meester van de grote jongens !".

Tussen haakjes : Sander leefde inderdaad op brede voet, want hij was geschoeid met uitdagende buiten-maatschoenen. Apropos van die schoenen. Direct vernomen uit de betrouwbaarste bron, wist iedereen te vertellen dat, als de man naar de winkel stapte om een paar "schuitten" te kopen hij veiligheidshalve twee paar dikke sokken aangetrokken had, bang als hij was voor kwellende eksterogen. Nadat hij oordeelkundig gepast en herpast had besloot hij de gewichtigste handelstransactie met een onverwacht "Geef mij maar een nummer groter".

De bijdehand knaap vermocht niet de "meester van de grote jongens" van zijn stuk te brengen, uit zijn lood te slaan, alhoewel de man zich maar flauwtjes wist te verdedigen met een niet al te overtuigend : "Ge moet een beetje beter kijken vriendje, zulke mooie schoenen heeft die meester niet". Een tweespraak die niet belette dat de vermeende Sint hartelijk moest lachen. In zijn echte en in zijn valse baard.

Lang nog na die gedenkwaardige sinterklaasdag werd over Sanders grappig avontuurtje met welgevallen nagekaart. In de eerste plaats door het

slachtoffer zelf. Want zag men in Jan Deruelle bij voorkeur de strenge meester, eens uit de gezichtseinder van de school gestapt trad hij niet zelden op als de "boute-en-train" van het gezelschap. Niemand kon beter dan hij van de smakelijkste moppen vertellen. "Meneer Deruelle - ik zegde reeds dat niemand hem met zijn familienaam, laat staan met zijn voornaam placht toe te spreken - meneer Deruelle, haal eens uw "calepin" voor de dag en vergast ons meteen op een paar goede lollen"! De "calepin" met de honderd grappen werd uit de binnenzak opgediept en de toehoorders waarachtig waar voor hun geld gegeven. Bij andere gezellige samenkomsten, met name ter gelegenheid van het nieuwjaarsbezoek dat ten huize van de directeur plaats greep, ontpopte hij zich bovendien als DE specialist in het organiseren van altijd originele en zinnige gezelschapsspelletjes. Op die intieme nieuwjaarsfeestjes kon men het beleven dat iemand "meneer Deruelle" met zijn voornaam toespraak, namelijk de heer directeur Théo van Bavinckhove. Dan klonk het van Théo zus en Jean zo.

Het geheim van die intimiteit berustte in het feit dat beiden van omtrent dezelfde leeftijd waren en elkaar gekend hadden in hun studententijd.

In juli 1927 zou het eens te meer blijken hoe oprecht de vriendschap tussen die twee mensen wel moet geweest zijn. Een van de twee was gerechtigd om in juli 1926 met pensioen te gaan. De andere diende nog een jaar te wachten. Wat deed nu nummer een? Gewoonweg "zijn" heuglijke gebeurtenis met een jaar uitstellen derwijze dat ze het volgende jaar, dus in 1927, tegelijkertijd konden opstappen. Vandaar dat besloten werd in samenwerking van het toneel te verdwijnen in laatstgenoemd jaar.

Zowel het personeel als de ouders van de leerlingen wilden zo'n belangrijke gebeurtenis, niet ongemerkt laten voorbijgaan. De beide vrienden werd dus op 10 juli 1927 een schitterend schoolfeest aangeboden. Werkelijk een dat er wezen mocht. Er werd gemusiceerd, gezongen, gedeclameerd, een kinderrevue opgevoerd, toespraken gehouden, geschenken aangeboden, het spreekt vanzelf dat de gevierden dergelijk huldebetoon niet onbeantwoord konden of wilden laten.

In de loop van de week volgend op de prijsuitreiking inviteerden ze het voltallig personeel van de school op een uitgebreid en rijkelijk besprenkeld etentje opgediend in een van de guinguettes waarvan Gent er zo vele gekend heeft: "De Anker" aan de Leie gelegen op Sint-Denijs' grondgebied. Sedert lang omgebouwd in een particulier buitengoed. Het partijtje mocht zich op een daverend succes verheugen: iets om

lang in het geheugen te blijven. Om dat geheugen een handje toe te steken werd beroep gedaan op een fotograaf die in de tuin van "De Anker" toonde waartoe hij in staat was. Uit een van de groeppfoto's sneden we - beslist ietwat oneerbiedig jegens de andere gekieken - de portretten van de heer Deruelle en diens vrouw.

Amper enkele weken na de memorabele feestviering, namelijk op 27 september, werd een "vereniging zonder winstgevend doel" gesticht onder de benaming van "Bescherdingscomiteit der Gemeentescholen van Gent". Was het van in den beginne de bedoeling geweest door middel van een tijdschrift voor genoemd comiteit propaganda te voeren? Waarschijnlijk wel alhoewel drie volle jaren dienden te verstrijken om met het eerste nummer van het schrift voor de dag te kunnen komen.

'De Schoolpost half-maandelijksch orgaan van het Centraal Bescherdingscomiteit der Gentsche Gemeentescholen' heette het blad waarvan het eerste nummer verscheen op 18 mei 1930. Let wel op : de dag waarop in het Feestpaleis (Park) een reuzetentoonstelling haar deuren zou openen. Ik vergat bijna te vermelden dat de animator èn van het blad èn van de organisatie van expositie schepen Jules D'Asseler was. Het was ter gelegenheid van die opening dat nummer 2 van de "Post" met een week vertraging van de pers kwam (25 mei). In het vervolg zal het tijdschrift met de regelmaat van de klok om de 14 dagen de drukkerij verlaten. Een lang leven was het nochtans presentabel en aantrekkelijk blad niet beschoren. Inderdaad, in het nummer van 3 juli '32 zag de redactie zich verplicht zijn lezers mee te delen dat met een punt achter de onderneming gezet werd. Om de bittere pil enigszins te vergulden en zich zelf wat wijs te maken liet de redactie in dat afscheidnummer weten : "Een blad als het onze vergt veel onkosten en de tijden zijn zóó (de grote crisis van de jaren '30) dat we al onze krachten beschikt moeten houden tot leniging van den steeds stijgenden nood van onze schoolbevolking".

Waarom we zoveel plaats inruimen voor dingen die schijnbaar niets te maken hebben met het onderwerp van ons verhaal? Ik bedoel met de handel en wandel van Sander den Oliekoek.

Het programma van de redactie van de "Schoolpost", redactiesecretaris de heer Ernest van Daele, zou erin bestaan de schoolfeestjes aan te kondigen; de propagandadagen vast te stellen; de data van vergaderingen en lezingen mee te delen; pedagogische wenken ten beste te geven; het bespreken van voorgestelde ontwerpen. Doch veel vroeger dan verwacht werd, zag men in dat ook andere dan in de grond al te droge, ja, moeilijk te verteren leesstof diende aangeboden te worden.

De man die voor die job als het ware in de wieg gelegd was, dacht het Comité, was Sander den Oliekoek, pardon Jan Deruelle. Die was inderdaad niet alleen geroetineerd in het schrijven maar bovendien werkelijk doorwinterd in het tekenen, dacht datzelfde Comité. Zo iets was echt een kolfje naar Jans hand : "Geen ander zal mij de baard afdoen" sprak hij en hij liet zich niet plagen om zich voor de Post-wagen te spannen. De eerste verhaaltjes die in het tijdschrift verschenen, waren dan ook van Deruelle's hand. Weliswaar zou de heer Michel Thiery, de schepper en conservator van het Schoolmuseum, regelmatig opstellen leveren over zijn museum en een boel wetenschappelijke wetenswaardigheden; weliswaar verleende de heer Georges Verbrugge, hoofdinspecteur, een enkele maal anoniem zijn medewerking aan het blad; weliswaar vrolijkte Piet Schepens, de op dat ogenblik Vlaanderens eminentste specialist inzake Skandinavische en Finse literaturen, hetzelfde blad op met wat Noorse of Zweedse sprookjes; de rest - en die rest was ruimschoots de aanzienlijkste brok - mocht onze meester Jan klaar spinnen. Gratis voor niet. Dat spreekt vanzelf. Voor hetzelfde geld mocht hij zelfs de .. voeten van zijn lijf lopen om aan een paar schamele advertenties te geraken. Want die had "De Post" meer dan nodig.

Zijn gaven, zijn vaardigheden, zijn ervaringen, kwamen hem bij de uitoefening van zijn taak uitstekend van pas. Wist hij het aan boord te leggen honderden moppen te tappen, grappen te vertellen, luimige plaatjes op het papier te brengen, raadsels, puzzels, rebussen en knutselwerkjes te bedenken en uit te vinden; teken- en vertelselwedstrijden te organiseren, hij vergat niet ervoor te zorgen dat voor het een als voor het ander prijzen konden uitgereikt worden. Terloops vermeldde ik dat hij een verzameling van door de leerlingen gemaakte "tekeningen naar keus" aangelegd had. Enkele ervan genoten de eer in de "Post" als illustratie ingeschakeld te worden. Dat hij aan die verschillende activiteiten plezier beleefd heeft dient waarachtig niet gememoreerd te worden. Toen op 3 juli 1932 het tijdschrift ter ziele ging zal dat vroegtijdig verscheiden hem wel pijn gedaan hebben. Tussen die datum en de dag van zijn overlijden is hij zich blijven wijden aan zijn stokpaardjes, maar dan uitsluitend binnen de vier muren van zijn bibliotheek. Met Jan Deruelle alias Sander den Oliekoek verdween een karakteristieke figuur, een volbloed Gentenaar, een onvermoeibare werker, een gewetensvolle schoolmeester. Een van die kerels waarvan er geen der tien in een dozijn gaan.

Wie het niet mocht weten of vergeten heeft : Jan Deruelle was de vader van een der trouwste lezers van Ghendtsche Tydinghen : Dr. Marcel

STAD GENT

LAGERE HOOFDSCHOOL VOOR JONGELINGEN

Van Monckhovenstraat

SCHOOLFEEST

aanbieden aan de Heeren Van Bavinchove Th. Bestuurder
der school, en Deruelle J. Leraar van den 4^m graad, ter
gelegenheid van hun afstreden.

10 JULI 1927 om 2 1/2 u.

Tentoonstelling van de werken der leerlingen.

VILLE DE GAND

ECOLE PRIMAIRE SUPÉRIEURE POUR JEUNES GENS

Rue Van Monckhoven

FÊTE SCOLAIRE

offerie à Messieurs Van Bavinchove Th. Directeur de
l'école, et Deruelle J. Professeur au 4e degré, à l'occasion
de leur retraite.

10 Juillet 1927 à 2 1/2 heures

Exposition des travaux des élèves.

Veertien jaar na de Wereldtentoonstelling kende Gent nog Franse scholen en tweetalige feestprogramma's.

Deruelle, ere-atheneumleraar, historicus, letterkundige (pseudoniem Marc ter Welle), schilder. Wat hoor ik u zeggen ? Dat de appel niet ver van de boom valt ? Dat Marc het (zijn deugden) van geen hond gedeeld heeft ? Inderdaad.

M. VAN WESEMAEL

HET WENEMAERSGODSHUIS

Aanleiding tot dit artikel is een document, dat we terugvonden in het S.A.G. (reeks 0.11/2) en door Aug. Moyson, landmeter en opzichter der goederen van het bestuur der Burgerlijke Godshuizen te Gent opgesteld op 13 mei 1865, document dat ons een nauwkeurige beschrijving geeft van het Wenemaersgodshuis in dit jaar.

Het Wenemaersgodshuis draagt de naam van zijn stichter Willem Wenemaer. Hij was een Gents poorter en was schepen in 1312 en 1315. In 1323 kocht hij het huis Het Paradijs op het Veerleplein en bestemde het voor een godshuis. Willem Wenemaer sneuvelde in een gevecht aan de Rekelingebrug te Deinze op 21 juli 1325 (Fris blz. 53) Hij werd begraven in de kapel van het Wenemaersgodshuis. Zijn vrouw Margaretha Sbrunen zal nu het godshuis besturen. In 1330 trad ze in het klooster; wat later schonk ze al haar bezittingen aan het godshuis. Ze overleed op 7 september 1352 en werd naast haar echtgenoot in de kapel begraven.

In de loop van zijn bestaan werden herhaaldelijk processen gevoerd in verband met betwistingen over de eigendom. Dit was reeds het geval bij het overlijden van Margaretha Sbrunen. Er was ook betwisting over de voogden die tot de familie Wenemaer-Sbrunen moesten behoren en jaarlijks de rekeningen moesten nazien. Deze vergadering werd besloten met een eetmaal. Er kwamen zo veel afstammelingen op deze jaarlijkse vergadering opdagen, zodat de uitgaven voor het maal werkelijk te hoog werden. In 1565 stelden de schepenen er een einde aan door te bepalen, dat slechts een tiental familieleden op de jaarlijkse vergadering zouden toegelaten worden.

De Sint-Laurentiuskapel ontsnapte niet aan de woede van de beeldstormerij, maar in 1589 was de kapel hersteld en werd opnieuw ingewijd. Toen onder het Frans bewind het Bestuur der Burgerlijke Godshuizen werd opgericht, werd het Wenemaersgodshuis bezit van de Burgerlijke Godshuizen.